Dünyayı sarsa sarsa sesimin kudretiyle,

yürüyorum -- yakışıklı

mayakovski

yirmi iki yaşımda

DÜNYA ŞİİR MİTOSLARI

İNDAS KÜLTÜR

Dünya Şiir Mitosları 12

Yeni Seri 348
Vladimir Mayakovski
Türkçesi: Azer Yaran
©Gendaş A.Ş. 2002
Editör: Adnan Özer
Kapak Fotoğrafı: Hikmet Koç
Kapak Tasarımı: Gendaş Kültür Yapım
Grafik Uygulama: Nevruz Kıran
Kapak Tipografi: Mithat Çınar
Teknik Hazırlık: Fatma Dündar
ISBN: 975-308-413-7
Birinci Baskı: Ekim 2002
Kapak, İç Baskı ve Cilt: Kaya Matbacılık 0 212 (656 62 20)
Gendaş A.Ş., Çatalçeşme Sk. No: 19 Cağaloğlu-İstanbul
Tel: (0212) 512 33 86 - 512 94 67 (Pbx) Faks: 520 82 12
e-mail: gendas@ixir.com

VLADİMİR MAYAKOVSKİ

Pantolonlu Bulut

Türkçesi: Azer Yaran

GENDAŞ KÜLTÜR

Sizin,
kirden muşambalaşmış sedirde bir uşak gibi semiren
pelte beyniniz üstünde dalmış düşlere düşüncenizi,
taciz edeceğim yüreğimin kanlı limeleriyle;
doyuncaya dek gülünçleyeceğim sizi küstah ve yakıcı.

Ruhumda benim yok tek ağarmış tel,
ve ihtiyarca bir sevecenlik yok ruhumda!
Dünyayı sarsa sarsa sesimin kudretiyle,
yürüyorum – – yakışıklı
yirmi iki yaşımda.

Kibarlar!
Siz aşkı kemanlara yatırırsınız.
Bir kaba yatırır aşkı timballere.
Ama kendinizi, benim gibi tersyüz edemezsiniz,
tüm dudaklardan ibaret kalıncaya dek!

Gelin ders alın – –
çıkın konuk salonundan,
patiskadan memur karısı melekler topluluğundan.

Dingince çeviren dudaklarının sayfalarını,
yemek kitabını devreden bir aşçı kadın gibi.

İster misiniz – –
besiden kudurmuş olacağım
– – ve, gökyüzü gibi yeni bir renge bürünüp – –
ister misiniz – –
kusursuz kibar olacağım,
erkek değil – – pantolonlu bir bulut!

İnanmıyorum Nice diye bir kentin varlığına çiçekler içre!
Benimle yine övünmeye başlar öz övgüleri gibi
sayrılarevi gibi bayatlamış erkekler,
ve kadınlar, hırpalanmış
atasözleri gibi.

1

Bu, bir sıtma nöbeti mi sizce güya?

Bu başımdan geçti,
Odesa'da gerçekten.

"Saat dörtte geleceğim," - - demişti Mariya.

Sekiz.
Dokuz.
On.

Ve işte korkunç
gecenin derinine
uzaklaştı camlardan
somurtkan
aralık akşamı.

Dermansız omuzları ardından kahkaha atıyor ve kişniyor şamdanlar.

Şimdi beni artık tanıyamazsınız:
damarlı bir kütle devasa
inliyor,
kıvranıyor.
Ne dileyebilir böyle bir yığın?
Bu yığın ama çok şey diliyor!

Zaten kendim için önemli değil
ne benim bronzdan olduğum,
ne de olduğu kalbimin soğuk demir parçası.
Geceleyin çınıltımı istiyorum
gizlemek yumuşacık
kadınca bir şeye.

Ve işte,
muazzam,
kamburlanıyorum pencerede,
alnımda eritiyorum pencere camını.
Bir aşk olacak mı olmayacak mı yoksa?
Nasıl – –
büyük bir aşk mı yoksa ufacık mı?
Ne gezer büyük aşk böyle vücutta:
olsa da, ufacıktır,
uysal bir tanesidir küçük aşkların.
O ürker otomobil klaksonlarından.
Sever çıngıraklarını küçük atların.

Yeniden ve yeniden
yüzümle bürünerek yağmura,
bürünerek yağmurun çilli yüzüne,
bekliyorum burada,
uğultusu kentsel bir dalganın sıçramış üstüme.

Yarıgece bir bıçakla koştu,
yakaladı,
boğazladı, – –
susturdu uğultuyu tümden!

Saatin düştü onikinci vuruşu,
idam edilenin başı gibi cellat kütüğünden.

Camlarda yağmur damlacıkları gri
inlediler,
yüzde acının büyüttüler çizgisini,
sanılır ulumakta kimerleri
Paris Notre - Dame külliyesinin.

Lanet!
Yani bu da mı yetmedi?
Şimdi haykırmaktan yırtılacak ağzım.

Duyuyorum:
usulca,
bir sayrı gibi karyoladan
atladı aşağıya bir sinir.
Ve işte, – –
önce biraz gezindi
zar zor,
sonra koşarak fırladı,
heyecana gelmiş,
daha belirgin.
Şimdi hem o ve hem yeni ikisi
koşuyorlar bir dansta deliler gibi.

Aşağı katta bir sıva düştü.

Sinirler – –
irili,
ufaklı,
anlatmaz sayı! – –
atlıyorlar kudurmuş,
sinirlerin çözülüyor dizlerinin bağı!

Batak gece odanın yüzeyinde yosunlanıyor yosunlanıyor,
yosundan doğrulamıyor ağırlaşan göz.

Birdenbire kapılar çarpmaya başladı,
sanılır otelin
takırdıyor dişleri.

İçeriye girdin sen,
"Alın!" der gibi, amansız,
eldivenin güderisini işkenceyle burup,
dedin:
"Biliyor musunuz – –
ben evleniyorum."

Ne yapalım, evlenirsiniz.
Dayanırım
buna. Peki.
Dinginim nasıl, görün!
Nabzı gibi
bir ölünün.
Anımsıyor musunuz?
Siz
"Jak London,
para,
aşk,
tutku," – – diyordunuz
bense yalnızca tek şeyi görüyordum:
siz – – çalınması gereken bir
Mona Lisa tablosuydunuz!

Ve çaldılar sizi.

Yeniden âşık olmuş gireceğim oyuna,
kaşlarımın eğrisini aydınlatırken alazım.
Olsun!
Yanıp kül olmuş bir yapıda da
evsiz serseriler yaşar bazı!

Beni öfkelendiriyor musunuz?
"Bir dilencideki bozukluklardan
bile daha az sizin çılgınlık zümrütünüz."
Unutmayın!
Yok olmuştu Pompey
Vezüv'ü öfkelendirdikleri gün!

Hey!
Baylar!
Kutsala
küfür atanlar,
öldürüme tapanlar,
kırıma tapanlar, – –
peki gördünüz mü
en korkunç olanı – –
çehremi benim
ben
mutlak
dingin olduğum zaman?

Duyumsuyorum – –
"ben"
bana az geliyorum.
Benden birisi fışkırıyor ısrarla.

Alo!
Kimsiniz?
Anne?
Anne!
Oğlunuz harikulade hasta!
Anne!
Oğlunuzda yürek yangını var.

Söyleyin kız kardeşlerim Lyuda'ya ve Olya'ya
artık kardeşleri hiçbir şeyle onmaz.
Her sözcük,
bir şaka bile,
savrulan onun tutuşan ağzından,
atıyor dışarı kendini çıplak bir orospu gibi
yanmakta olan bir genelev binasından.

İnsanlar kokluyor – –
kızarmış et kokusu yayıldı!
Birilerine koştular.
Parıltılı!
Donanmışlar miğferlerle!
Çizmeyle basılmaz!
İtfaiyecilere deyin:
okşayışlarla tırmanılır yanan bir yüreğe.
Kendi başımayım.
Yaşla dolu gözlerimi fıçılarla boşaltacağım.
Yeter ki dayanayım kaburgalarıma.
Sıçrayacağım! Sıçrayacağım! Sıçrayacağım! Sıçrayacağım!
Kaburgalarım çöktü.
Yüreğinizden sıçrayamazsınız dışarıya!

Yanmakta olan yüzümde
yarığından iki dudağın
kömürleşmiş bir öpücük atılmaya durmuş.

Anne!
Şarkı söyleyemiyorum.
Yüreğimin küçük kilisesindeki sahne tutuşmuş!

Yanmış küçük biçimleri sözcüklerin ve sayıların
dökülüyor kafatasımdan dışarıya,
çocuklar gibi dışarıya yanan bir yapıdan.
Korku tıpkı böyle
gökyüzüne tutunmak için
yalımlanan
ellerini yükseltmişti "Luzitanya"nın.*

Sarsılan insanlara
evlerin sessizliğinde
yüz gözlü gök kızıltısı atılıyor bir iskeleden.
Sonuncu çığlık, – –
bari sen
yandığımı benim yüzyıllara inle!

*Luzitanya: 1915 yılında bir Alman denizaltısı tarafından torpillenerek denizde yiten İngiliz yolcu gemisi. (ç.n.)

2

Ululayın beni!
Ben yücelerden daha yüceyim.
Ben, yapılmış olan her şeye üstün
tutarım "nihil"i.*

Asla
bir şey okumak istemem.
Kitaplar mı?
Kitaplar da neymiş?

*Nihil: Latincede "hiç". (ç.n.)

Ben daha önce
şöyle yapılır sanırdım kitaplar:
bir şair gelir,
zahmetsizce ağzını açarak,
esinlenmiş bir sayıklamayı ansızın şarkılamaya başlar – –
buyrun size kitap!
Anlaşılıyor ki oysa – –
başlamadan önce esini şarkılamaya,
uzun geziniyorlarmış, çözerek mayalanmasından usu,
ve yüreğin yosunlu bataklığında usulca çırpınıyormuş
düş gücünün sersem çirozu.
Uyakların tıngırtısıyla kaynatılıncaya dek
aşklardan ve bülbüllerden yavan bir çorba,
kıvranıyor ahraz cadde – –
dili yok haykırmaya ve konuşmaya.
Kentlerin Babil kuleleriyle,
kibirli, donatıyoruz yeniden göğü,
ama Tanrı
kentleri sürülmüş yere
yıkıyor,
karıyor toprağa sözü.

Cadde acıyı susarak sürüklüyordu.
Bir çığlık dikilmiş duruyordu yutakta.
Dikenleşti, gırtlakta enine takılıp durdu
Tombul taksiler ve kemikleri çıkmış atlarıyla arabalar.
Sinem tüm yaya yolu oldu.
Veremden daha yassı.

Kent karanlıkta kapattı yolu.

Ve an olup – –
yine de! – –
kilise sahanlığı gırtlağına basan kabalığı iterek
bir kargaşayı meydana tükürdüğü zaman
öyle görünüyordu ki:
Cebrail koralinin bölümlerinde
Tanrı, yağmalanmış, cezalandırmaya geliyor amansız!

Caddeyse oturdu yere ve haykırdı:
"Tıkınmaya geliyoruz!"

Kente boyadığı makyaj Krupp'ların ve Krupp'çukların
yansıtıyor burada çatılan bir kaşı,
ağızdaysa,
cesetleri dağılıyor ölmüş sözcüklerin,
sadece ikisi yaşıyor, semirerek – –
"alçak"
ve bir diğeri,
galiba – – "borşç" çorbası.

Şairler,
ağlayışlar ve hıçkırıklar içinde ıslanıp yumuşamışlar,
atıldılar caddelerden saçlarını karmakarış ederek:
"Böyle iki sözcükle nasıl şarkılanabilir
hem kadın,
hem aşk,
hem çiy düşmüş küçük çiçek?"

Şairlerin ardındaysa – –
sokaktaki binler:
üniversiteliler,
fahişeler,
küçük üstenciler.

Baylar!
Kendinize gelin!
Siz dilenci değilsiniz,
hakkınız yok sadaka istemeye!

Bizler, çamyarmaları,
dev adımlarla,
dinlemeli değil, dağıtmalıyız onları – –
onları,
yapışanları o bedava bir katılmayla
memelerine çift kişilik her bir karyolanın!

Onlardan mı boynu bükük dileyeceğiz:
"Yardım edin bize!"
Yalvaracağız onlardan marşları,
oratoryoları!
Kendimiz yaratıcılarıyız yalımlanan bir marşın – –
fabrika uğultusunun ve laboratuvarların.

Bana ne Faust'tan,
o, havai fişeklerin şaşaasıyla
süzülen iblisle yüzeyinde göksel parkenin!
Biliyorum – –
benim kunduramdaki çivi
daha korkunç saçmalarından Goethe'nin!

Ben,
altın dilli,
her sözü
ruhu dirilten,
bedeni yeniden doğuran,
diyorum ki size:
en küçük toz tanesi bir canlının
değerlidir benim yaptığım ve yapacağım her şeyden!

Dinleyin!
Vaaz veriyor,
koşa çağıra,
bugünün çığlık dudaklı Zerdüşt'ü size!
Biz
yüzleri kullanılmış çarşaf gibi,
dudakları asılı avize,
biz,
altının ve çirkefin cüzamı ürettiği
miskinhane-kentlerin kürek mahkûmlarıyız, – –
biz denizlerin ve güneşlerin birdenbire arıttığı
Venedik mavisinden daha temiziz!

Tükürün,
Homeroslarda ve Ovidiuslarda
çiçek hastalığı isinden
bizler gibi insanlar bulunmadığına.
Biliyorum – –
güneş kararırdı bir baksa
ruhlarımızın altın yataklarına!

Damarlar ve kaslar – – yakarılardan vefalıdır.
Biz mi zamandan dileyeceğiz bağışlarını!
Biz – –
her birimiz – –
tutuyoruz avucumuzda beş parmağımızla
gezegenlerin transmisyon kayışlarını!

Bu savurdu Golgothalarına*
Petrograd, Moskova, Kiev salonlarının
ve çıkmadı bir tek
kimse
bağırmayın:
"Çarmıha gerin,
çarmıha gerin onu!"
Ama benim için – –
insanlar,
incitmiş olanlarınız da beni içinde, – –
benim için her şeyden üstün değeriniz ve yakınlığınız.

*Golgotha: Yerusalem yakınında İsa'nın çarmıha gerildiği tepe. Cefakeşliğin ve acının anlamdaşı olarak kullanılır. Şiirde söz konusu olan kübo-futuristlerin Rusya kentlerindeki gezileri ve skandal niteliğinde çıkışlarıdır. (ç.n.)

Görüyor musunuz,
köpeğin kendisini döven eli nasıl yaladığını?!

Ben,
maskaraya alınmış bugünkü kuşak tarafından,
uzun
uygunsuz bir fıkra gibi,
görüyorum zamanın dağları arasından,
hiç kimsenin görmediği o geleni.
Koptuğu o yerde insanın küt bakışlarının,
aç kalabalıkların başı gibi,
dikenli tacını giymiş devrimlerin
geliyor dokuz yüz onaltı yılı.

Bense – – onun habercisiyim karşınızda;
ben – – acının olduğu her yerdeyim;
gözyaşı akışının her damlasında
kendimi çarmıha gerdim.
Mümkün değil bağışlamak artık hiçbir şeyi.
Sevecenlik yetiştirilen ruhumu yaktım ben.
Bu, binler bini Bastil Hapishanesi'ni
daha güç ele geçirmekten!

Ve o gün,
gelişini onun
ilan ederken bir başkaldırı ile,
kurtarıcıya katıldığımız zaman – –
size ben
ruhumu sökeceğim,
ayaklarımın altında çiğneyeceğim,
genişlesin diye! – –
ve bir bayrak gibi sunacağım kanlar içinde.

3

Ah, ne diye bu,
nereden bu
pırıltılı sevince
kirli küçük yumrukların gösterilmesi!

Geldi
ve kuşattı başımı umutsuzluk perdesiyle
bir delilerevi düşüncesi.

Ve – –
batışında bir dretnotun
boğucu spazmlar içinden
atılırlar ya lombarın açık ağzına doğru – –
tıpkı öyle kendi
çığlık derecesinde yırtılan gözünden
boşaldı, çıldırıp, Burlyuk.*
Yaşla dolu gözkapaklarını neredeyse bulayıp kana,
kendinden taştı,
ayağa kalktı,
yürüdü
ve şişman bir adamdan umulmayan kibarlıkla
aldı ve dedi ki:
"Güzel!"

*David Davidoviç Burlyuk (1882-1967): Rus şair ve ressam. Rus futurizminin kurucularından. (ç.n.)

Güzel, sarı bluzunun içinde
ruhunuzu bakışlardan gizleyişiniz!
Güzel,
darağacının dişlerine teslim edilmişken,
haykırmak:
"Van-Guten kakaosu içiniz!"*

İşte bu
çınlayan
fişekler gibi saniyeyi
ben hiçbir şeye değişmezdim,
ben hiçbir...

*Gerçek bir olaydan: Bir ölüm mahkûmu, ailesine verilecek ücret karşılığında, idam anında "Van-Guten kakaoları içiniz!" sloganını bağırmayı kabul etmiş. (ç.n.)

Sigara dumanı içindense
bir likör kadehi gibi
seyreliyordu içki bozuğu çehresi Severyanin'in.*

Nasıl cüret edersiniz anılmaya şair diye
ve, boz tüylü, bıldırcın gibi cıvıldamaya!
Öyle
gerek ki bugün
demir muşta gibi
bir kafatasında biçimlenmeli dünya!

*İgor Severyanin (1887-1941) Rus şairi. 1917'den sonra göçmen (ç.n.).

Siz,
telaşlananlar yalnızca
"zarif dans ediyor muyum düşüncesiyle, – –
bakın, nasıl eğleniyorum
ben – –
edepsiz meydan
belalısı ve iskambil hilecisi!

Sizden,
aşk tutkusunda yumuşayanlar,
varlıklarından
yüzyıllara gözyaşı dökülenler,
sizden uzaklara gideceğim,
güneşi bir monokl olarak
takacağım genişçe açılmış gözüme.

Donatıp kendimi şık alabildiğine,
yürüyeceğim yeryüzü boyunca,
beğenilmek ve yürek yakmak için,
ve önüm sıra
zincirle Napolyon'u götüreceğim bir buldok gibi.
Tüm yeryüzü bir kadın gibi uzanacak,
teni rahatsız kıvranacak, teslim olacaksa da:
nesneler canlanacak – –
dudakları nesnelercesine
başlayacak peltek hecelemeye:
"tsa-tsa, tsa-tsa, tsa-tsa!

Ansızın
hem kara bulutlar
hem bulutsal öbür her şey
kaldırdı gökte görülmemiş bir sarsıntıyı,
sanki dağılmakta beyaz işçiler
öfkeli bir grev ilan ederek gökyüzüne karşı.

Gökgürültüsü bir bulutun ardından, canavarlaşarak, sıyrıldı,
ateşli sümkürdü muazzam burun arklarını,
ve göğün yüzü bir saniye kıvrıldı
çatılmış çehresi gibi demir Bismarck'ın.

Ve birisi,
yitirmiş yolunu bulut bukağılarında,
uzattı ellerini bir kafeye doğru – –
hem sanki kadınca,
hem sevecenmiş gibi sanki,
hem kundağıymış gibi bir topun.

Sanıyor musunuz – –
güneştir bu sevecen
okşayan yanağını kafenin?
Asileri yeniden kurşuna dizmeye
General Galliffet bu gelen!*

*Gaston Galliffet: 1871 Paris Komünü'nün bastırılmasında gaddarlığıyla göze çarpan Fransız general. (ç.n.)

Çıkarın, avareler, ellerinizi pantolonlarınızdan – –
alın bir taş, bir bıçak ya da bir bomba,
ve kimin eğer elleri yoksa – –
o da gelsin vuruşsun alnıyla!

Gelin, aç küçükler,
terli küçükler,
boynu bükükler,
ekşiyen haşereden bir çirkef içinde!

Gelin!
Pazartesiler ve salılar
kanımızla bayram günlerine boyayalım sizi!
Varsın bıçaklar altında anımsasın yeryüzü,
kimmiş küçük görmek istediği!
Yeryüzü,
Rothschild'in o pek tutkun olduğu,
yağ bağlamış metresi gibi!

Bayraklar titreşsin yaylım ateşlerin coşkusunda,
her büyük bayramda olduğu gibi – –
fener direkleri, kaldırın yukarıya
kanlı tulumlarını zahirecilerin.

Sövdü,
yalvardı,
boğazladı,
sokuldu ardından birinin
dalamak için kalçalarını.

Gökte, kıpkırmızı, marseillaise gibi,
ürperiyordu, geberirken, günbatımı.

Artık delilik.

Hiçbir şey olmayacak.

Gece gelecek,
dişlerini geçirecek,
ve yiyip yutacak.

Görüyor musunuz – –
gök yine ihanet ediyor
dönekliğiyle bir avuç sıçrayan yıldızın?

Geldi.
Mamayem bir şölen şölenliyor,*
kıçıyla kentin üzerine oturarak.
Gözlerimiz bizim bu geceyi delemiyor,
bu geceyi, Azef gibi, kara!**

*Cengiz Han'ın komutanları, tutsakların üstüne yerleştirilen tahta düzlemlerde oturarak utkularını kutlarlarmış. (ç.n.)
**Y. F. Azef: "Eserler" partisi üyesi, polise hizmet eden provakatör. (ç.n.)

Büzülüyorum, fırlatıp kendimi meyhane köşelerine,
ruhumu ve masa örtüsünü suluyorum şarapla
ve görüyorum:
bir köşede – – yusyuvarlak gözleriyle – –
bakışları yüreğime işlemiş bir meryemana.

Niye resmedilen bir şablona göre
bir hale içre olacakmış meyhane kalabalığı!
Görüyor musun – – yine
tükürüklere boğulmuş Golgotha çilecisine
üstün tuttukları Barabbas'ı?*

Belki, özellikle ben
insan hamurundan bir yapıda
yüzümle herkesin aynısıyım.
Ben,
belki de,
senin tüm oğullarının arasında
en yakışıklısıyım.

*Barabbas: Yeruselam halkının, İsa'yı çarmıhta feda ederek, Roma valisinden serbest bırakılmasını istedikleri haydut ve kışkırtıcı. (ç.n.)

Onlara,
o, sevinç içinde küflenenlere,
yakın ölüm zamanları ver,
büyümek durumundaki çocuklar yürüsün,
oğlanlar – – baba,
kızlar – – hamile olsunlar diye.

Ve yeni doğanlar izin ver kaplasınlar
efsuncuların meraklı ak saçlarıyla,
onlar da gelecekler – –
çocukları kutsayacaklar
benim şiirlerimin adlarıyla.

Otomobil ve İngiltere'yi şarkılayan ben,
sadece, belki,
en sıradan bir İncil'de
on üçüncü havariyim.

Ve benim sesim
edepsizce patladığı zaman – –
bir andan bir ana,
günlerin yirmi dört saatleri,
belki, koklamaktadır İsa
ruhumun unutmabeni çiçeklerini.

4

Mariya! Mariya! Mariya!
İçeriye al beni, Mariya!
Ben olamam sokaklarda!
Almak istemiyor musun?
Bekliyorsun,
yanaklarım çöksün birer küçük çukur gibi,
herkesçe tadına bakılmış,
yavan,
geleyim ben
ve geveleyeyim dişsiz ağzımla,
bugün
"eşsiz namusluyum" diye.

Mariya,
görüyorsun – –
artık başladı belim bükülmeye.

Sokaklarda
insanlar yağ yırtıyorlar dört katlı gıdışlarında,
belertiyorlar kırk yıllık
sürüklenmede aşınmış sözlerini, – –
kıs kıs gülmek için,
benim dişlerimde
diye – – yine! – –
dünkü sevecenliğin bayat çöreği.

Mariya, ister misin böyle birisini?
İçeriye al beni, Mariya!
Parmaklarımın kasıncıyla sıkacağım demir gırtlağını zilin!

Mariya!

Canavarlaşıyor sokakların yaylakları.
Boynumda sıyrıklarla parmakları kalabalıkların.

Aç!

Bittim!

Görüyorsun – – batışını
gözlerime kadın şapkalarından bir topluiğnenin!

İçeriye aldı.

Çocuğum!
Korkma,
benim öküz boynuma
karınları terli kadınların ıslak bir dağca yığılmalarından, – –
bunlar yaşamın içinden sürüklediğim
milyonlarca büyük temiz aşk
ve milyonlar milyonu kirli küçük aşkçağızlar.
Korkma,
yeniden,
ihanetin kara bulutlarında,
sokulacaksam kusacağım binlerce iyi kişinin, – –
o, "Mayakovski sevenler!" denen – –
değil mi ki bu hanedanlığıdır
bir delinin yüreğinde tahta çıkmış kraliçelerin.

Yağmur hıçkırıklara boğdu kaldırımları,
su birikintileriyle kıstırılmış dalavereci,
ıpıslak, yalıyor kesme taşla çakılmış cesedini sokakların,
ağarmış kirpiklerindeyse – –
evet! – –
soğuk saçak buzlarının kirpiklerindeyse
yaşlar akıyor gözlerinden – –
evet! – –
ağırlaşan gözlerinden yağmur borularının.

Yağmurun suratı tüm yayaları soğurdu,
yaylılarda perdahlanıyordu semiz bir atlet ardından atletlerin:
tıkınıyordu insanlar,
son kuruşu yemeğe harcamış,
ve sızıyordu çatlaklarından içyağ,
bulanık bir nehirde yaylılardan akıyordu
yutulmuş çöreklerle bir
gevişlenmişliği eski köftelerin.

Mariya!
Etlenmiş kulaklarına onların nasıl sığdırmalı uslu bir sözü?
Bir kuş
şarkıyla dilenir,
şarkı söyler,
aç ve çınıltılı,
ama ben insanım, Mariya,
basit bir insan,
vebalı bir gece tarafından
tükürülmüş Prensnya'nın kirli ellerine.*

Mariya, yaklaş!

*Presnya (Nehir adından): Moskova'nın batısında tarihsel bölge. 1905 Aralık ayaklanmasında sert çarpışmaların geçtiği yer. (ç.n.)

Soyunmuş bir hayasızlıkta mı,
ürkek bir titreyişte mi olur artık,
dudaklarının solmaz büyüsünü ver:
ben ve yüreğim bir kez bile mayısa dek yaşamadık,
yaşanmış yaşamda oysa
yalnızca yüzüncü nisan var.

Mariya!
Şair soneler şarkılıyor onuruna Tiana'nın,*
bense – –
tüm etten,
bense insan tüm – –
bedenini senin sadece diliyorum,
dilediği gibi Hıristiyanların – –
"ekmeğimizi yetecek kadar
ver bize her gün.

Mariya – – ver!

*Tiana: İ. Severyanin'in "Tiana" şiirinde kadın adı. (ç.n.)

Mariya!
Adını senin korkuyorum unutmaktan,
bir şair nasıl korkarsa unutmaktan
doğmuş
gecelerin ıstıraplarında herhangi bir sözü,
ululukta Tanrı'ya eş.

Bedenini senin
koruyacağım ve seveceğim,
bir asker,
savaşın budadığı,
işe yaramaz,
kimsesiz,
nasıl korursa tek bacağını.

Mariya – –
istemiyor musun?
İstemiyorsun!
Ha!

Demek – – yine
somurtkan ve kırgın
alacağım elime
gözyaşıyla çapalaya çapalaya yüreğimi,
götüreceğim,
trenin
çiğnediği ayağını
götüren kulübesine bir köpek gibi.

Yüreğimin kanıyla suluyorum yolu,
çiçekler yapışıyor tozuna ceketimin.
Herodias'ın kızı gibi raks ederek bin kez dolanıyor
güneş yeryüzünü – –
Vaftizci Yahya'nın kellesini.

Ve raks ettiği zaman sonuna dek
benim sayısı yıllarımın – –
milyon damla kandan bir iz uzanacak
babamın hanesine doğru.

Tırmanacağım
kir içinde (arklarda gecelemekten),
yan yana duracağım,
eğileceğim
ve diyeceğim onun kulağına:

– – Dinleyin, Bay Tanrı!
bunaltıcı değil mi sizin böyle
lapasına bulutların
batırıp durmanız her gün semizlemiş bakışlarınızı?
Haydi – – bilirsiniz – –
bir atlıkarınca kuralım
dallarında iyiyi ve kötüyü öğrenme ağacının!

Her yerde hazır ve nazır, bulunun içinde her dolabın,
ve öyle şaraplarla donatalım ki masayı,
asık yüzlü Aziz Peter'in
ki-ka-pu* oynamak istesin canı.
Cennetteyse yeniden yurtlandırılan bir Havvacağızı
buyruk ver, – –
tüm bulvarlardan en güzel kızları
sürükleyip getireyim sana.

İstiyor musun?

*Ki-ka-pu: Zamanında moda olan bir varyete dansı. (ç.n.)

İstemiyor musun?

Sallıyor musun başını, saçların darmadağın?
Çatıyor musun beyaz kaşlarını?
Sen sanıyor musun – –
şu,
yanıbaşındaki, kanatlı,
bilmektedir ne olduğunu aşkın?

Ben de bir meleğim, melektim ben – –
parıltılı bir rüşvet gibi göz dolduran,
ama artık istemiyorum sunmak işkence iskemlelerine
Sevr acısından yoğurulmuş vazolar.
Sınırsız erk, var ettin bir çift el,
öyle kıldın ki,
herkeste bir taş bulunsun, – –
peki neden sen düşünmedin hiç,
acılar çekilmeden
öpmek, öpmek, öpmek olsun?!

Sanırdım erki sonsuz Tanrı'sın sen,
oysa küçücük bir Tanrıcıkmışsın bilgisi yarım.
Eğiliyorum, bak,
çizmemdeki kından
uzanıp bıçağımı çekiyorum.
Kanatlı düzenbazlar!
Büzülün cennetinizde köşelere değin!
Kabartın teleklerinizi ürküyle sarsıntıda!
Seni, günlük kokusuna bulanan, seni ikiye biçeceğim
buradan ta Alaska'ya kadar!

Bırakın!

Beni durdurmayın.
Saçmalıyor muyum,
hakkım var mı buna,
ama olamıyorum daha dingin.

Bakın – –
yıldızların yine boynunu vurdular
ve göğü kana buladılar mezbaha gibi!

Hey, siz!
Gökler!
Şapkanızı çıkarın!
Ben geliyorum!

Gökyüzü sağır.

Evren uyuyor,
yatırmış pençesini üstüne
yıldızlardan sakırgalarıyla muazzam kulağını.

1914 - 1915

PANTOLONLU BULUT ÜZERİNE

Mayakovski bu liro-epik yapıtını 1914-1915 yıllarında yazdı. Kendi yaşantısındaki heyecanlar şiire başlangıç olmuş, kişisel tema devrimci bir temaya yükselmişti.

Şair, başlangıçta şiire "Onüçüncü Havari" adını vermişti. Bu ad, Hıristiyanlıkta İsa'nın öğrencisi 12 havari düşüncesinin kaşısına devrim habercisi yeni bir havariyi çıkarıyordu. Sansür, şairi böyle bir "küfürden" vazgeçmeye zorlamıştır. Mayakovski 1930 yılında yaptığı bir konuşmada bu konuya şöyle değiniyordu: "Bu kitapla sansüre geldiğim zaman, bana, 'ne, siz küreğe mi mahkum olmak istiyorsunuz?' diye sordular. Ben de 'asla' dedim. O zaman kitaptan adının da bağlantılı olduğu altı sayfayı çıkardılar. Bana, lirik bir şiirle böyle büyük bir kabalığı nasıl bağdaştırdığımı sordular. O zaman ben de 'Peki, isterseniz kudurmuş olacağım, isterseniz alabildiğine kibar, erkek değil, pantolonlu bulut olacağım' dedim."

Mayakovski bu şiiri sansürün karışması olmaksızın tümüyle ancak 1918 yılında yayımlayabildi. Önsözde yapıtın düşünsel esasını saptarken, "Pantolonlu Bulut"u kendi kendi-

sinin o günkü sanat anlayışının bir ilkeler toplamı sayar. "Kahrolsun sizin aşkınız, kahrolsun sizin sanatınız, kahrolsun sizin düzeniniz, kahrolsun sizin dininiz" Bunlar dört bölümde dört haykırıştır. Yaptıın altbaşlığı olan tetraptih, yani dört bülümden oluşan bir bütün tanımı, buradan geliyor.

ISBN 975-308-413-7